

УДК 37.378

ОЛЕКСАНДР КУЧАЙ

orcid.org/0000-0002-9468-0486

kuchay@ukr.net

доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки

Національний університет біоресурсів і природокористування України

НАТАЛІЯ РОКОСОВИК

orcid.org/0000-0002-5588-8655

rokosovyk.nataliya@gmail.com

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови та

літератури іноземної філології та перекладу

Інституту філології та масових комунікацій

Відкритого міжнародного університету розвитку

людини «Україна» м. Київ, Україна

АНТОНІНА ЧИЧУК

orcid.org/0000-0002-9982-3634

Toniabida@ukr.net

доктор педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти.

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ОЛЕНА БІДА

orcid.org/0000-0002-0448-0852

tetyanna@ukr.net

доктор пед. наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології, Закарпатський угорський

інституту ім. Ференца Ракоці II

ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В США

У статті розглядаються історичні періоди розвитку вищої педагогічної освіти в США. Система педагогічної освіти США постійно перебуває в центрі уваги не лише уряду, а й громадськості. Проведене дослідження науково-літературних джерел дало змогу відобразити ретроспективний процес зародження й розвитку педагогічної освіти США, у межах якої розвивалася підготовка вчителів початкової школи, а також виокремити шість етапів її становлення. Унаслідок проведених реформ, система вищої педагогічної освіти США підтвердила своє домінування на світовому освітньому просторі. Аналіз процесу становлення й розвитку вищої педагогічної освіти в США дав змогу виокремити аспекти, які впливають на розроблення освітніх програм підготовки вчителів початкової школи.

Ключові слова: освіта, США, періоди розвитку, студенти, вчителі.

OLEXANDER KUCHAI

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Pedagogy

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

NATALIA ROKOSOVYK

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Ukrainian Language and

Literature of Foreign Philology and Translation of the Institute of Philology and Mass Communications of the

Open International University of Human Development "Ukraine" Kyiv, Ukraine

ANTONINA CHYCHUK

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Preschool Education.

Bohdan Khmelnytsky National University named of Cherkasy

OLENA BIDA

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology, Ferenc

Rakoczi II Transcarpathian Hungarian Institute

PERIODS OF DEVELOPMENT THE HIGHER PEDAGOGICAL EDUCATION IN THE USA

The article examines the historical periods of development of higher pedagogical education in the United States. The US teacher education system is constantly in the spotlight not only of the government but also of the public. The study of scientific and literary sources allowed to reflect the retrospective process of origin and development of pedagogical education in the United States, which developed the training of primary school teachers, as well as to identify six stages of its formation. As a result of the reforms, the US system of higher pedagogical education has confirmed its dominance in the global educational space. Analysis of the process of formation and development of higher pedagogical education in the United States has identified aspects that affect the development of educational programs for primary school teachers. Recent years have seen the expansion of the university sector in the American teacher training system. A striking example is that today most universities have training programs for primary school teachers (previously these programs were implemented only on the basis of teachers' and humanities colleges). This is primarily due to raising the requirements of the state, society and professional pedagogical associations to the level of fundamental teacher training in the field of general and specialized subject education. In university pedagogical colleges, teacher training is organized at the bachelor's, master's and doctoral levels, while in other types of colleges the highest level of training is master's. At the present stage of development of pedagogical education there is a noticeable tendency to active use of digital technologies in primary school, recognized the need for primary school teachers to introduce innovative teaching methods, which necessitates constant updating of their professional functions and content in higher education.

Keywords: education, USA, periods of development, students, teachers.

Розвиток вищої педагогічної освіти в США відбувся під впливом багатьох історичних, економічних, соціальних, культурних та інших чинників. У наукових працях диференційовано різні за назвами й тривалістю періоди та етапи розвитку педагогічної освіти, залежно від вибраних для опису факторів.

Метою статті є аналіз історичних періодів розвитку вищої педагогічної освіти в США.

На підставі систематизації наукових поглядів стосовно генези педагогічної освіти в США вважаємо, що аналізувати періодизацію становлення й розвитку педагогічної освіти в США необхідно не фрагментарно, а в ретроспективі. Ретроспективна рефлексія становлення та розвитку вищої педагогічної освіти в США дає змогу виокремити п'ять періодів: колоніальний, постреволюційний, відновлювальний, реформаційний, модернізаційний. Доцільно більш повно схарактеризувати кожен із зазначених періодів та етапів розвитку системи педагогічної освіти США, узяти до уваги соціальний, політичний, економічний і культурний контекст.

Колоніальний період (початок XVII – середина XVIII ст.). У цей період американська школа функціонувала на зразок шкіл європейських держав, переважно Англії, колоніями якої були штати. Рішення про відкриття шкіл, зміст навчання, тривалість навчання ухвалювали фермерські сім'ї. Засновники сільської школи обирали попечительську раду й директора серед впливових фермерів, які відповідали за шкільні справи. Декілька шкіл об'єднувалися й утворювали шкільний округ, що контролювала єдина рада [7].

Перші витoki становлення педагогічної освіти варто шукати в сім'ї, до обов'язків якої входило виховання й навчання молодого покоління. У XVII столітті виходять закони про навчання й виховання дітей у сім'ї, яка тривалий час в американському суспільстві являла собою основну форму поширення освіти та моралі.

У цей період створено перші школи: пересувні (у зв'язку з існуванням малозаселених територій із нечисленними фермерськими господарствами); фермерські школи, що функціонували на невеликих підприємствах; жіночі школи або літні школи; школи, які працювали в період міжсезоння. Формується й ринок інтелектуальної продукції (були відкриті типографії; підготовлені роботи з філософії, поезії, політики, історії; засновані американські газети; відбувалося становлення американської науки). Започатковано спільне навчання хлопчиків і дівчаток у початкових класах.

Цей період можна вважати початком становлення професії вчителя початкової школи. Першими вчителями були переважно священнослужителі, які здобули класичну мовну освіту за кордоном. До їхніх обов'язків входило навчання релігії, грамотності та іноземної мови (читання й переклад текстів). У цьому аспекті варто додати, що колоніальні школи Нової Англії зробили свій внесок у розвиток педагогічної освіти. Щороку їхня чисельність зростала, як і кількість охочих навчатися в них. Серед колоніальних шкіл дослідниця Р. Беланова описує чотири типи [1].

Паралельно із середньою освітою розвивалася й вища школа, що засвідчувало розбудову США як держави. Появі університетів передували коледжі вільних мистецтв (Liberal Arts Colleges), які були створені за англійським зразком та підтримувані заможними людьми. У 1638 р. помер один з авторитетних служителів колонії Массачусетс – Джон Гарвард, який залишив половину свого майна (780 фунтів стерлінгів) й особисту бібліотеку (260 книг) на розвиток освіти. Після його смерті, у 1639 р., місцева школа отримала статус коледжу й була названа на його честь. Перші ВНЗ в США були приватними й утримуваними на кошти впливових людей та церкви. Саме тому освіта не мала масового характеру й готувала здебільшого служителів церкви.

Отже, для першого періоду становлення системи педагогічної освіти США характерні такі ознаки: виникнення всіх типів навчальних закладів (шкіл, коледжів, університетів); формування основних засад вищої школи (децентралізація влади та класична спрямованість навчальних програм); теологічна спрямованість освіти. Педагогічна підготовка не була окремою ланкою вищої школи, учителями ставали грамотні й освічені люди, які володіли знаннями з філософії, релігії, права, іноземних мов (латинська та грецька), основами письма та читання.

Постреволюційний період (кінець XVIII ст. – початок XIX ст.). Становлення й розвиток педагогічної освіти в цей період пов'язані з настанням «Ери Великого пробудження» і набуттям незалежності американської нації (1776 – 1783 рр.). Б. Франклін сформував Американське філософське товариство, що допомагало наблизити ідеї європейського Просвітництва, зокрема до Дж. Локка, до колоніальної Америки. Наголошуючи на секуляризмі, науці та людському розумі, ці ідеї суперечать релігійній догмі того часу, але сильно впливають на мислення видатних колоністів, зокрема Б. Франкліна та Т. Джефферсона. Б. Франклін допоміг заснувати в 1751 р. у Філадельфії першу «Англійську академію» із навчальною програмою, яка є як класичною, так і сучасною, охоплює засвоєння курсів з історії, географії, навігації, опитування, а також сучасних класичних мов. Згодом академія стала університетом Пенсильванії. Американську освіту потрібно було адаптувати до потреб суспільства й держави. Крім того, предмет критицизму порушив проблему обдарованості особистості, що нині набула помітного розвитку [6].

Вагомим внеском в історію американської освіти стала педагогічна спадщина відомого педагога Р. Оуена (R. Owen), який у штаті Індіана відкрив навчальний заклад «Індустріальна та

сільськогосподарська школа», очоливши цю освітню установу. Учений проводив експеримент, основною ідеєю якого було створення своєрідного «будинку радості» для дітей. Його педагогічна ідея полягала в тому, що трудове виховання становить невід'ємну частину всього педагогічного процесу [2].

Аналіз історичних джерел засвідчує, що педагогічні навчальні заклади в США виникли внаслідок гострої соціальної потреби в учителях; спрямовували свою діяльність на виконання практичних досліджень в освіті; аналізували особливості процесу навчання; розвивалися незалежно від університетів. Підготовка вчителів початкової школи проходила на рівні коледжів і передбачала вивчення класичних дисциплін семи вільних мистецтв: лінгвістичних – граматики, риторика, діалектика; природничих – арифметика, геометрія, астрономія та музика. Основне завдання коледжу полягало в розвитку в студентів розумових здібностей, інтелектуального потенціалу. В основі навчальних планів коледжів вільних мистецтв були праці, які поряд із загальними знаннями містили й педагогічні теорії. Майбутні вчителі початкової школи здобували освіту, у якій педагогічні ідеї стали органічним складником, а професійно-педагогічні дисципліни окремо не опановували.

Саме тому можна простежити існування двох напрямів у підготовці вчителів у кінці XVIII – середині XIX ст.: професійно-педагогічного (властивий нормальним школам, які готували вчителів початкових шкіл) та академічного (притаманного університетам і коледжам вільних мистецтв, що готували вчителів середніх шкіл).

Отже, другий період становлення вищої педагогічної освіти в США вирізняється інтенсивним розвитком у підготовці високоосвіченої, інтелектуально розвиненої особистості, із високими моральними цінностями. Зростання потреби суспільства у кваліфікованих учителях дало поштовх до розвитку освітніх програм, посилення академічної підготовки, а згодом трансформації в систему підготовки вчителів. Для цього періоду характерне становлення педагогічної науки, обґрунтування педагогічної теорії на основі запозичення й адаптації європейських педагогічних традицій; розроблення концептуальних засад з огляду на потреби шкільної освіти та принципи функціонування економіки; утвердження педагогічної освіти як самостійного освітнього інституту (відкриття вчительських та університетських коледжів); зміщення акцентів на гендерний підхід в освіті.

Відновлювальний період (друга половина XIX ст. – початок XX ст.). Унаслідок американської революції та війни за незалежність перші 13 колоній утворили незалежну державу США. Сполучені штати з набуттям суверенності стали економічно розвинутою державою, яка потребувала висококваліфікованих кадрів. У перших державних документах («Декларація Незалежності» та «Конституція США») закладено ідею демократії, ідею загального рівноправ'я, зокрема в питанні освіти. Варто зазначити, що перші президенти США підтримували розвиток освіти. Президент Т. Джефферсон узяв курс на всебічну реформу освіти, вважаючи, що початкова освіта має навчити учнів уміння читати, писати, рахувати, підписувати контракти й рахунки; середня освіта – допомогти дітям досягти соціального успіху; навчити розуміти структуру уряду, держави й закони, що регулюють суспільні відносини. Початкова освіта мала передбачати опанування дітьми вміння підписувати контракти й рахунки, а середня – володіти принципами економіки, сільського господарства, торгівлі тощо, тобто мета навчання полягала в тому, щоб дати учням усе необхідне для власної трудової діяльності, для життя. Реформи стимулювали інтенсивний розвиток шкіл, коледжів, програма навчання в яких була класичною (вивчали мови – латинь і грецьку, релігію й математику), залучення громадськості до розвитку національної школи, розширення права жінок на освіту. У 1867 р. створено Департамент освіти для допомоги у створенні ефективної шкільної та університетської системи освіти.

Водночас закладено підвалини для формування системи університетської освіти. До громадянської війни на розвиток вищої школи США впливали французька та англійська освіта, а після війни посилювався вплив німецької освіти. Його виявом стало створення в 1876 році університету Джона Гопкінса, що заснований випускниками Гейдельберга та перейняв багато традицій німецького навчального закладу. За традицією німецького університету створено дослідницькі центри при університетах, де над науковими роботами працювали викладачі, аспіранти та студенти. Такі центри не ставили за мету навчання студентів, а намагалися надавати знання через наукові дослідження. Викладання відходило на другий план, тоді як усі зусилля й час університетських професорів спрямовували на проведення наукових досліджень [5].

Заснування університету Дж. Гопкінса збігається із зародженням професійно-практичної та академічної традицій у педагогічній освіті. Це яскраво демонструє тісний зв'язок системи вищої освіти, на базі якої сформувалася система магістерської підготовки. Модель дослідницького університету, окреслена в університеті імені Дж. Гопкінса, становила особливе зацікавлення, оскільки певною мірою інтенсифікувала магістерську та докторську підготовку, де першорядне значення мають індивідуальні дослідження студента, що виконують під керівництвом викладача.

1900 року створено Асоціацію американських університетів для просування стандартів вищої освіти та виведення американських університетів на рівень із європейськими.

Учителі на початку XX століття мали лише знання, одержані у 8-річній школі. До 80 рр. XIX століття багато державних коледжів отримало статус університетів (Мічиганський, Вісконсинський,

Каліфорнійський та ін.). Загальним правилом для університетів став вільний вибір студентами навчальних дисциплін за однією зі спеціальностей, що раніше практикували лише в одному університеті США – Віргінському. До університетських планів разом із загальноосвітніми дисциплінами входили технічні, сільськогосподарські та природничо-наукові дисципліни. Поряд зі ступенем бакалавра університети стали присвоювати ступінь магістра («Master of Arts / Sciences») і доктора («PhD – Doctor of Philosophy»). У кінці XIX століття університети стали провідними навчальними закладами в системі американської вищої освіти.

Серед подальших кроків учительських коледжів варто назвати розширення навчальних планів і програм для підготовки вчителів не лише початкових, а й середніх шкіл. Розширюючись, вони підвищували свій престиж, додавали навчальні програми з бізнесу, суспільної діяльності, журналістики та багатьох інших спеціальностей і перетворювалися в коледжі або в університети штатів. Багато з них стали регіональними університетами, додали програми для аспірантів (університет Західного Мічигану, університет Аризони). Різниця між учительськими школами й коледжами полягала в якості освіти: учительські школи надавали професійну підготовку, навчали «ремесла», а коледжі викладали «вільні мистецтва» чи загальноосвітні дисципліни. Коледжі поступово ставали основною формою підготовки магістрів мистецтв. Нові коледжі й університети почали підготовку спеціалістів зі ступенями бакалавра, магістра з вільних мистецтв та інших наук. До 1921 р. усі штати «визнали закінчення нормальної школи й університету як доказ кваліфікації для сертифікації» та взяли на себе відповідальність за забезпечення ринкових потреб у вчителях.

Двадцяте століття символізувало інтенсивний розвиток педагогіки та освітньої системи США. Завдяки дослідницькій діяльності Дж. Дьюї педагогіка у США сформувалась як повноцінна галузь науки. На межі XIX – XX ст. відбулося становлення сучасної американської школи, яке спричинили процеси територіального й демографічного зростання та загальнонаціональної інтеграції. Критерієм єдиної загальнонаціональної системи освіти стала обов'язкова шкільна освіта, передбачена до 1918 року законами всіх штатів [8].

Педагоги прагнули зосередити професійну підготовку вчителів на практичному аспекті, на психології дитини й на розвитку мотивації до навчання в цілому. Основними формами та методами професійно-педагогічного навчання Дж. Дьюї вважав дискусії, навчальну роботу студентів у групах, доповіді студентів про спостереження за навчальною діяльністю школярів, самостійну роботу в бібліотеці [4].

Загалом підготовка вчителів охоплювала чотири основні компоненти: загальну культуру, спеціально-предметну підготовку, професійно-педагогічні теоретичні знання, практичне методичне мистецтво. Прагматичний напрям професійної підготовки вчителів відповідав потребам американського суспільного життя та новому соціальному замовленню.

Друга половина XIX – початок XX століття позначені введенням у США обов'язкової освіти на законодавчому рівні; запровадженням диференціації та індивідуалізації навчання, основних принципів середньої освіти. ЗВО стали доступними й для жінок. Для цього періоду характерні процеси гуманізації освіти, розроблення нових форм і методів, принципів навчання та виховання молодого покоління. У кінці XIX – на початку XX століття проведено освітні реформи, унаслідок яких була сформована нова модель вищої школи, що стала більш демократичною, доступною, зокрема для жінок. Водночас справжня демократична система освіти не була створена, вища школа була малодоступною для бідних, іммігрантів, афроамериканців і навіть для представників середнього класу.

На початку 1980-х років США мали ліквідувати наслідки недостатньо серйозного ставлення до системи підготовки й матеріального забезпечення вчителя. Низький рівень оплати праці шкільного вчителя суттєво похитнув престиж цієї професії. Як наслідок, знизився якісний склад і загальна чисельність абітурієнтів у педагогічних закладах. Усвідомивши масштаби втрат, уряд США вже з середини 80-х років став розробляти термінові заходи, спрямовані на підвищення престижу вчителя, залучення до педагогічних закладів найкращих випускників середніх шкіл, посилення якості підготовки вчителів.

Наступні зміни в системі підготовки педагогічних кадрів датовані 1983 р., коли була створена Державна комісія з якості освіти (National Commission on Excellence in Education). У той час США стали країною зі швидкими темпами економічного розвитку, а тому з'явився попит на висококваліфікованих практичних фахівців. Це сприяло виникненню двох напрямів у системі вищої освіти США – практично-професійного та теоретично-дослідницького. Заклади вищої освіти швидко відреагували на вплив цих тенденцій і запропонували програми підготовки. Завдяки програмам практичної підготовки вища освіта США набувала рис масової освіти, яка потребувала великих організаційних перетворень: розроблення нових дисциплін, введення системи дисциплін за вибором, поділу академічного року на чотири семестри та гнучкості в організації навчання, удосконалення системи відбору студентів до університету, упровадження головної та суміжної спеціалізацій. На нашу думку, важливим організаційним нововведенням у дослідницьких університетах того часу стало експериментування із залученням студентів старших курсів до

викладацької діяльності, що мало на меті покрити витрати на їх навчання в магістратурі й докторантурі.

Аналіз розвитку системи вищої педагогічної освіти США дав змогу простежити виникнення та вплив основних суперечностей, які прискорювали реформування закладів вищої освіти, а згодом і програм підготовки викладачів. Це суперечності між елітарністю й масовістю вищої освіти, теоретичною та практичною університетською підготовкою, орієнтацією на сучасні вимоги соціуму або індивіда. Виникла необхідність у появі магістерської підготовки педагогів у педагогічних коледжах та університетах. Саме університети виявилися більш гнучкими в наданні підготовки, яка відповідала посиленним суспільним вимогам. Це пов'язане з підвищенням ролі дослідницької підготовки працівників галузі освіти, для якої університети були більш придатні, ніж педагогічні коледжі. Конкуренція між педагогічними коледжами й університетами сприяла вдосконаленню програм підготовки викладачів, зокрема на магістерському рівні.

У 1970 рр. американці запровадили концепцію «неформального навчання». Позитивні моменти такої моделі широко обговорювали в науковій літературі: право на освіту всіх верств суспільства; передання академічного змісту за допомогою комунікаційних технологій; зняття обмежень у термінах, темпі й місці навчання; наголос на самостійній роботі студентів; повага до особистості та її переконань тощо. Зазначимо, що ідея «неформального навчання», або так званого «відкритого навчання» (навчальні заклади «відкритого типу», «вільного дня» тощо), не отримала широкого визнання, оскільки науковці виявили в ній низку важливих дидактичних недоліків: відсутність класно-урочної системи, стабільного розкладу занять, єдиного розпорядку або режиму дня; відсутність обов'язкових навчальних планів, програм, посібників; прагматичний підхід до змісту навчання, що давав змогу кожному студенту самостійно вибирати послідовність і темп опанування навчальних дисциплін; відсутність контролю й оцінювання знань із боку викладачів; уподібнення ролі та функцій викладача до «ненастирного, ненав'язливого консультанта», якого вважали лише посередником між студентами і їхньою навчальною діяльністю; основна функція викладача полягала в тому, що він повинен допомогти зробити правильний вибір, але не має права на контроль та оцінювання знань [3].

Отже, історія педагогічної освіти США в ХХ ст. набула статусу університетської, закріпивши за собою окреме місце в системі вищої школи. Сформувався порівняно сталий набір ліцензованих вимог до професії вчителя, серед яких основною була наявність ступеня «бакалавр гуманітарних наук».

Модернізаційний період (перша декада ХХІ ст. – донині). Початок ХХІ ст. дав новий поштовх до реформування педагогічної освіти. 8 січня 2002 р. Конгрес і президент Дж. Буш підписали програму «Жодна дитина не залишиться осторонь» («No Child Left Behind», «NCLB»), що чітко регламентує зміст, форми й методи навчання дітей. Її основна мета полягала в удосконаленні навчальних досягнень учнів і недопущенні освітніх помилок. Фактично уряд переглянув та доповнив «Закон початкової і середньої освіти» 1965 р., що вважали основним федеральним документом до цього часу. Водночас дефініція поняття «висока якість» зумовила перегляд умов для професійного розвитку вчителів загальноосвітніх шкіл відповідно до стандартів Національної ради з розвитку персоналу.

Отже, у сучасних умовах вищу освіту в США можна здобути в коледжах, університетах, професійних і напівпрофесійних школах, які суттєво відрізняються якістю надання освітніх послуг, завданнями й цілями. За структурою, рівнем і змістом американські фахівці поділяють вищі навчальні заклади на сім груп:

1) напівпрофесійні школи з тривалістю навчання від 1 до 3 років і присудженням посвідчень низьких рівнів; після їх закінчення випускник може отримати сертифікат про опановані професійні вміння або асоційований ступінь («Associate Degree»), що дає змогу працювати в закладах освіти на рівні технікуму та вступити на третій курс коледжу;

2) місцеві й молодші коледжі з дворічними програмами, навчання в яких вможливує вступ на третій курс бакалаврських коледжів й отримання асоційованого ступеня чи професійної ліцензії («Occupational License»);

3) коледжі вільних мистецтв, що є істотною особливістю системи вищої освіти США; у закладах цього типу навчання передбачає засвоєння загальних дисциплін (історія, хімія, економіка тощо) і присудження диплома бакалавра; зазначимо, що в навчанні переважає академічна спрямованість над професійним наповненням;

4) загальноосвітні («comprehensive») коледжі з присудженням диплома як бакалавра, так і магістра (програми охоплюють розвивальні дофахові та професійні дисципліни; більшість цих закладів готує вчителів, бізнесменів, фахівців, діяльність яких вимагає диплома магістра;

5) незалежні професійні школи з бакалаврським (часто й магістерським) рівнем дипломів у галузі технології, мистецтв тощо; ці школи подібні до навчальних закладів першого типу, однак відрізняються більш кваліфікованим персоналом з університетською підготовкою, терміном і якістю навчання;

6) університети, які становлять найбільш престижну групу ВНЗ; до їхнього складу входять коледжі для підготовки бакалаврів, магістрів, докторів; часто цю групу диференціюють на вузчі, зважаючи на рівень наукових досліджень (за кількістю й тематичною різноманітністю захищених щороку докторських дисертацій), обсяг наукового фінансування, наявність чи відсутність медичної школи з дослідною клінікою, спектром факультетів, нарешті, із достатньою кількістю викладачів і студентів; зазначимо, що такі заклади отримують суттєву фінансову допомогу з боку держави або приватних осіб, володіють сучасною матеріально-технічною базою, новітніми технологіями й науково-дослідницькими центрами; щороку тисячі абітурієнтів вибирають найбільш прийнятний університет за рейтингом «Двадцяти п'яти кращих університетів США», який уже давно очолює трійка приватних закладів (Гарвардський, Йельський і Стенфордський) і кілька державних (Мічиганський та каліфорнійські);

7) до окремої групи належать нетрадиційні заклади вищої освіти, що широко використовують надсучасні засоби трансляції інформації й організації заочного та дистанційного навчання; прикладом може стати компанія IBM, що використала двосторонній відеозв'язок через супутник для навчання персоналу одночасно на обох берегах Атлантичного океану; коледж у Ріо-Саладо (Аризона) постійно організовує для своїх студентів аудіо- й телеконференції та заняття; додамо, що супутникові та інтернет-технології дедалі ширше застосовують у навчально-виховному процесі.

Останні роки вирізняються розширенням університетського сектору в американській системі підготовки вчителів. Яскравим прикладом є те, що сьогодні більшість університетів мають програми підготовки вчителів початкової школи (раніше ці програми реалізували лише на базі вчительських і гуманітарних коледжів). Це насамперед пов'язане з підвищенням вимог держави, суспільства й професійних педагогічних асоціацій до рівня фундаментальної підготовки вчителя в галузі загальної та спеціалізованої предметної освіти. В університетських педагогічних коледжах підготовка вчителів організована на рівні бакалаврату, магістратури й докторантури, а в інших типах коледжів вищим рівнем підготовки є магістерський. На сучасному етапі розвитку педагогічної освіти помітна тенденція до активного використання цифрових технологій у початковій школі, визнана необхідність упровадження вчителями початкової школи інноваційних методів навчання, що зумовлює потребу в постійному оновленні їхніх професійних функцій та змісту навчання у ЗВО.

Література

1. Беланова, Р. А. Гуманізація та гуманітаризація освіти в класичних університетах (Україна – США). Київ: Центр класичної філософії. 2004. 216 с.
2. Оуен, Р. Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. Київ: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України: Абрис, 2002, 460.
3. Barger, R. N. History of American education web project. URL: <http://www.ux1.eiu.edu/%7Ecfrmb/index.html>.
4. Dewey, J. The child and the curriculum. URL: <https://books.google.com/books>.
5. John Hopkins University. URL: <http://www.jhu.edu>
6. Liberalism and American education in the eighteenth century. History of the education of women, and Benjamin Rush: an intellectual biography // Quarterly Journal of Speech, 1945. 31 (2), С. 89–96.
7. Sting, W. Rural teachers in Pennsylvania. Washington, DC: Government Printing Office. 1922. 251.
8. Young, C. A., & Wynn, R. American education. New York: Mc Graw-Hill. 1977. 311.

Reference

1. Byelanova, R. A. Humanizatsiya ta humanitaryzatsiya osvity v klasychnykh universytetakh (Ukrayina – SSHA) [Humanization and humanization of education in classical universities (Ukraine – USA)]. Kyiv: Tsentr klasychnoyi filosofiyi. 2004. 216.
2. Ouen, R. Filosofs'kyy entsyklopedychnyy slovnyk [Philosophical encyclopedic dictionary]/ V. I. Shynkaruk (hol. redkol.) ta in. Kyiv : Instytut filosofiyi imeni Hryhoriya Skovorody NAN Ukrayiny : Abrys, 2002, 460.
3. Barger, R. N. History of American education web project. URL: <http://www.ux1.eiu.edu/%7Ecfrnb/index.html>.
4. Dewey, J. The child and the curriculum. URL: <https://books.google.com/books>.
5. John Hopkins University. URL: <http://www.jhu.edu>
6. Liberalism and American education in the eighteenth century. History of the education of women, and Benjamin Rush: an intellectual biography // Quarterly Journal of Speech, 1945. 31 (2), С. 89–96.
7. Sting, W. Rural teachers in Pennsylvania. Washington, DC: Government Printing Office. 1922. 251.
8. Young, C. A., & Wynn, R. American education. New York: Mc Graw-Hill. 1977. 311.

ОКСАНА ЛЯЩ

orcid.org/0000-0002-1317-4398
доктор психологічних наук,
професор кафедри психології та соціальної роботи
Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського
вул. Острозького, 32, м. Вінниця

ЮЛІЯ КОВАЛЬЧУК

здобувачка ступеня вищої освіти бакалавра
спеціальності 053 Психологія
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
вул. Острозького, 32, м. Вінниця

АНАСТАСІЯ БОЙЧЕНКО

здобувачка ступеня вищої освіти бакалавра
спеціальності 053 Психологія
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
вул. Острозького, 32, м. Вінниця

УПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ПРОЯВИ СХИЛЬНОСТІ ДО ПРОКРАСТИНАЦІЇ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У статті представлено теоретичний аналіз проблеми впливу пандемії COVID-19 на прояви схильності до прокрастинації студентської молоді. Здійснивши аналіз літературних джерел, з'ясовано основні причини, які спричиняють до виникнення прокрастинації в умовах пандемії COVID-19: дистанційне навчання, адже дім асоціюється з відпочинком, тому стало значно складніше виконувати всі важливі завдання та справи в зазначений термін, також впливає страх невдачі, невпевненість у власних знаннях, уміннях та навичках. Гострота дослідження цього феномену проявляється в негативних наслідках прокрастинації на навчальний процес, що впливає на професіоналізм студентів. Звичка відкладати все на потім призводить до постійних боргів з минулих занять, спроб наздогнати своїх одногрупників, незадоволеності навчальним процесом у вузі, небажанням навчатися, академічною неуспішністю.

Ключові слова: пандемія, прокрастинація, студентська молодь, дистанційне навчання, психологічне здоров'я, успішність.

OXANA LIASCH

Doctor of Psychology, Professor, Department of
Psychology and Social Work
Vinnitsa Mykhailo Kotsyubinskii State Pedagogical
University
Ostrozkoho St., 32, Vinnytsia

YLIYA KOVALCHUK

Bachelor's degree in higher education 053 Psychology
Vinnitsa Mykhailo Kotsyubinskii State Pedagogical
University
Ostrozkoho St., 32, Vinnytsia

ANASTASIA BOICHENKO

Bachelor's degree in higher education 053 Psychology
Vinnitsa Mykhailo Kotsyubinskii State Pedagogical University
Ostrozkoho St., 32, Vinnytsia

THE INFLUENCE OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE PROSECUTION OF PROSECUTION TO PROCRASTINATION IN STUDENT YOUTH

The article presents a theoretical analysis of the problem of the impact of COVID-19 on the manifestations of propensity to procrastinate student youth during the pandemic. The analysis of literature sources revealed the main approaches in psychological science to the interpretation of the phenomenon of procrastination. Regarding the main causes of procrastination in COVID – 19, we have singled out: remote start, because the house is associated with rest, so it became much more difficult to perform all important tasks and tasks in time, also affected by fear of failure, insecurity, insecurity skills. The severity of the study of this phenomenon is manifested in the negative effects of procrastination on the educational process, which affects the professionalism of students. The habit of postponing everything leads to constant debts from past classes, attempts to catch up with their classmates, dissatisfaction with the educational process in the university, unwillingness to study, academic failure. Therefore, we consider an important component of our article to analyze the scientific literature on ways to overcome academic procrastination in a pandemic. There is still no universal theory of procrastination in modern psychological science, but different views on the nature of procrastination are reflected in the theory of psychodynamic school, integrative theory of temporal motivation, and behavioral and cognitive psychology, which have become leading research in recent years. During the pandemic, student youth found themselves in difficult conditions of professional self-realization. Researchers note many negative effects of this phenomenon on the development of society. However, as a result of modern scientific research, scientists suggest ways to overcome procrastination during the pandemic and point to the importance of their implementation.

Keywords: pandemic, procrastination, student youth, distance learning, psychological health, success.